

**Правила за защита на лицата, подаващи сигнали или
публично оповестяващи информация за нарушения**

2023 г.

Съдържание:

- 1. Преамбюл**
- 2. Глава първа „Определения“**
- 3. Глава втора „Обхват“**
 - 3.1 Раздел първи „Личен обхват“**
 - 3.2 Раздел втори „Материален обхват“**
 - 3.3 Раздел трети „Извън обхват“**
- 4. Глава трета „Мерки на защита“**
- 5. Глава четвърта „Канали за сигнали“**
- 6. Глава пета „Сигнали“**
 - 6.1.Раздел първи „Подаване на сигнали“**
 - 6.2.Раздел втори „Работа със сигналите“**
- 7. Глава шеста „Регистър на сигнали“**
- 8. Преходни и заключителни разпоредби**

Преамбюл

„Инвестбанк“ АД (Банката, Инвестбанк) поставя за цел да създаде и насърчи корпоративна култура, белязана с честност и откритост, при която всеки има възможността да докладва за потенциални нарушения, които могат да доведат до финансова или репутационна загуба на най-ранен възможен етап, без да се страхува от репресии и да е уверен, че ще получи справедливо отношение и неговите опасения ще бъдат разследвани. Механизмите за вътрешен контрол и оперативните процедури на Банката имат за цел да предотвратяват и препятстват всички нарушения, въпреки това дори и най-добрата система за контрол не може да предостави абсолютни гаранции срещу нередности. В този смисъл подаването на сигнали за нередности е една от ефективните техники, използвани за предотвратяване и откриване на нарушения. Тя мобилизира служителите и договорните партньори да съобщават своите подозрения и разумни съмнения на ръководството относно злонамерени дейности без страх и предразсъдъци.

Настоящите Правила за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (Правилата) се приемат във връзка с изискванията на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН), обнародван с Държавен вестник бр.11 от 2 Февруари 2023г. и в сила от 04.05.2023 г., като се вземат предвид и нормите на европейското законодателство (2019/1937 - Директива на ЕС относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза), както и международните стандарти и принципите на корпоративното управление.

Настоящите Правила има за цел да предостави вътрешно-нормативна рамка за лицата, подаващи сигнали за нередности или нарушения, за да изразят своите опасения относно всякакви подозрителни или нежелани събития/дейности, които противоречат на закона, правилата на Банката или могат да имат неблагоприятно въздействие върху бизнеса или репутацията на Банката.

Глава първа „Определения“

Чл. 1 По смисъла на настоящите Правила:

т.1. **„Нарушения“** са действия или бездействия, които са:

а) незаконосъобразни и са свързани с българското законодателство или актовете на Европейския съюз в областите, посочени в чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН, или

б) противоречат на предмета или целта на правилата в актовете на Европейския съюз и областите, посочени в чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН.

т.2. **„Информация за нарушение“** е информация, включително основателни подозрения, за действителни или потенциални нарушения, които са извършени или е много вероятно да бъдат извършени в организацията, в която работи или е работило сигнализиращото лице, или в друга организация, с която то е или е било в контакт по време на работата си, както и за опити за прикриване на нарушения.

т.3. **„Работен контекст“** са настоящи или минали работни дейности в публичния или в частния сектор, чрез които, независимо от тяхното естество, лицата получават информация за нарушения и в рамките на които тези лица могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия, ако подадат такава информация.

т.4. **„Засегнато лице“** е физическо или юридическо лице, което се посочва при подаването на сигнала или при публичното оповестяване на информация като лице, на което се приписва нарушението или с което това лице е свързано.

т.5. **„Обратна информация“** е предоставянето на сигнализиращото лице на информация за действието, което е предвидено или е вече предприето като последващо действие, както и за основанията за въпросното последващо действие.

т.6. **„Отхвърляне“** е действие или бездействие с цел изолиране на лицето, подало сигнал или публично оповестило информация за нарушение от професионалната среда.

т.7. **„Лица, свързани със сигнализиращото лице“** са трети лица, които могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия в работен контекст, като колеги или роднини без ограничение в степените.

т.8. **„Повторно“** е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което лицето е било наказано за същото по вид нарушение.

т.9. **„Ответни действия“** са всяко пряко или непряко действие или бездействие, което настъпва в работен контекст, предизвикано е от вътрешно или външно подаване на

сигнал или от публично оповестяване, и което причинява или може да причини неблагоприятни последици, увреждащи сигнализиращото лице.

т.10. **„Последващи действия“** са всяко действие, предприето от лицето, приемащо сигнал, или от компетентен орган с цел оценка на точността на представените в сигнала твърдения и по целесъобразност с цел третиране на сигнализираното нарушение, включително чрез действия като вътрешна анкета, разследване, наказателно преследване, действия за обезпечаване на средства или приключване на процедурата.

т.11. **„Достатъчно данни“** са данни, от които може да се направи основателно предположение за извършено нарушение, което попада в приложното поле на този закон.

т.12. **„Очевидно маловажно нарушение“** е налице, когато извършеното нарушение разкрива явно незначителна степен на обществена опасност с оглед на липсата или незначителността на вредните последици.

т.13. **„Тежко нарушение“** е налице, когато извършеното нарушение оказва или би могло да окаже значително и трайно във времето отрицателно въздействие върху обществения интерес.

т.14. **„Траен носител“** е всеки носител на информация, даващ възможност да се съхранява информация, който позволява лесното и използване в бъдеще за период, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация.

т.15. **„Неприкосновеност на личния живот“** е всяко вмешателство в личното пространство по смисъла на Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ, L 201/37 от 31 юли 2002 г.).

Глава втора „Обхват“

Раздел първи „Личен обхват“

чл. 2 Настоящите Правила се прилагат за лица, подали сигнали за нередности, които са придобили информация за нарушения в работен контекст, включително следните:

1. лица със статут на „служители“ или със статут на „самонаети лица“; акционери и лица, принадлежащи към административен, управителен или надзорен орган, включително членове без изпълнителна власт, както и доброволци и платени, или неплатени стажанти;
2. всички лица, работещи под надзора и ръководството на изпълнители, подизпълнители и доставчици.

(2) Настоящите Правила се прилага също и за сигнализиращи лица, при които информацията за нарушения е придобита при работни взаимоотношения, които са приключили, или лица, чиито работни взаимоотношения тепърва предстоят в случаите,

когато информацията е получена по време на процеса на набиране на персонал или при други преддоговорни преговори.

чл. 3 Мерките за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности, се прилагат, когато е уместно и за:

1. трети лица, които са свързани със сигнализиращото лице и които могат да пострадат от ответни действия с цел отмъщение в работен контекст като например колеги или роднини;
2. юридически лица, с които сигнализиращото лице е свързано в работен контекст;
3. лица, които помагат на сигнализиращото лице в процеса на подаване на сигнал.

(2) С подписването на трудов договор и длъжностна характеристика към него с Банката всички новоназначени служители потвърждават, че са запознати със съдържанието и разпоредбите на вътрешните правила и процедури на Банката, включително настоящите правила относно защитата на лица, подаващи сигнали за нарушения в Банката и ще спазват стриктно всички техни изисквания. Копие от трудовия договор, подписан от двете страни, се съхранява от дирекция „Управление на човешките ресурси“ в личното досие на новопостъпилния служител.

Раздел втори „Материален обхват“

Чл. 4 Правилата определят общи минимални стандарти за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности, съобщаващи за нарушения на закона или на политиките, правилата и процедурите на Банката.

Раздел трети „Извън обхват“

Чл. 5 Настоящите Правила не са предназначени да поставя под въпрос финансови или бизнес решения, взети от Банката и не следва да се използва за преразглеждане на други въпроси, които вече са били разгледани съгласно други процедури, правила или разпоредби на Банката.

(2) При наличие на предвидени специфични вътрешни политики, правила и/или процедури за разглеждане на определен вид нарушения, настоящите Правила не се прилагат.

Глава трета „Мерки за защита“

Чл. 6 При прилагането на тези правила, както и при всички случаи на сигнал по смисъл на ЗЗЛПСПОИН, Инвестбанк ще следва и прилага разумни и адекватни мерки за защита на лицата.

Чл. 7 Защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности ще се прилага при следните условия:

а) Сигнализиращите лица отговарят на изискванията за защита съгласно ЗЗЛПСПОИН

б) Сигнализиращите лица са имали разумни основания да вярват, че информацията за докладваните нарушения е вярна към момента на подаване на сигнала и че тази информация попада в обхвата на ЗЗЛПСПОИН и настоящата Правила.

(2) Сигнализиращи лица, които са подали анонимен сигнал за нарушения, но впоследствие са идентифицирани и са пострадали от ответни действия с цел отмъщение, отговарят на условията за защита, предвидена закона и Правилата, при условие че отговарят на уредените в Правилата изисквания.

(3) Защита на лицата се прилага и когато последните подават сигнал за нарушение до институции, органи, служби или агенции на ЕС.

Чл. 8 Инвестбанк предприема необходимите мерки, за да забрани всяка форма на ответни действия с цел отмъщение срещу сигнализиращи лица (включително заплахи и опити за отмъщение), особено - но не само - под формата на:

- т. 1 отстраняване, понижаване или спиране на повишение, както и спиране на обучение;
- т. 2 отрицателна оценка на представянето или препоръка за работа;
- т. 3 налагане или прилагане на каквато и да е дисциплинарна мярка, порицание или друго наказание;
- т. 4 принуда, сплашване, тормоз, дискриминация или несправедливо отношение;
- т. 5 непреобразуване на временен трудов договор в постоянен, когато работникът е имал законни очаквания, че ще му бъде предложена постоянна работа;
- т. 6 неподновяване или предсрочно прекратяване на временен трудов договор;
- т. 7 вреда, включително за репутацията на лицето (особено в социалните медии) или финансови загуби, в това число загуба на бизнес и загуба на доход;
- т. 8 включване в черни списъци въз основа на неформално или формално споразумение за сектора или бранша, което може да доведе до това, че лицето да не може да намери работа в този сектор или бранш;
- т. 9 предсрочно прекратяване или анулиране на договор за стоки или услуги.

Глава четвърта „Канал за сигнали“

Чл. 9 (1) С настоящите Правила Инвестбанк създава канал за вътрешно подаване на сигнали за нарушения, който отговаря на следните изисквания:

1. Управлява се по начин, който гарантира пълнотата, целостта и поверителността на информацията и възпрепятства достъпа на неоправомощени лица до тази информация.
2. Дава възможност за съхранение на записаната на траен носител информация за нуждите на проверката по сигнала и за по-нататъшни разследвания.

Глава пета „Сигнали“

Раздел първи „Подаване на сигнали“

Чл. 10 (1) Сигнал за нарушение може да бъде подаден писмено, включително чрез електронна поща, или устно като следва да бъде адресиран до директора на дирекция „Съответствие“ и да съдържа следните реквизити:

1. три имена, адрес и телефон на подателя, както и електронен адрес, ако има такъв;

2. имената на лицето, срещу което се подава сигналът, и неговата длъжност в Банката, ако сигналът се подава срещу конкретни лица и те са известни;
3. конкретни данни за нарушение или за реална опасност такова да бъде извършено, място и период на извършване на нарушението, ако такова е извършено, описание на деянието или обстановката и други обстоятелства, доколкото такива са известни на сигнализиращото лице;
4. дата на подаване на сигнала
5. подпис, електронен подпис или друга идентификация на подателя.

(2) Устното подаване на сигнал може да се осъществи по телефона, по други системи за гласови съобщения, а по искане на сигнализиращото лице - чрез лична среща в уговорен между страните подходящ срок.

(3) Писменият сигнал се подава от подателя чрез попълване на утвърден формуляр (Приложение № 1).

(4) Устният сигнал се документира чрез попълване на формуляр от служителя, отговарящ за разглеждането на сигнали.

(5) Директорът на дирекция „Съответствие“ определя в рамките на дирекцията лицето, което следва да разгледа сигнала според неговото естество.

(6) Лицата, които разглеждат сигнала за нарушение следва да спазват строга конфиденциалност и да не разкриват информация по отношение на самоличността на подателят, освен ако това не противоречи на нормативни изисквания.

(7) Лицата, които отговарят за разглеждането на сигнали, следва да не са в конфликт на интереси с оглед възложения им за разглеждане случай.

Раздел втори „Работа със сигналите“

Чл. 11 Служителите на Инвестбанк, които отговарят за разглеждането на сигналите следва да:

- (1) потвърдят получаването им на подателя в 7-дневен срок след тяхното получаване.
- (2) гарантират, че самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, ще бъде надлежно защитена и предприемат нужните мерки за ограничаване на достъпа до сигнала на неоправомощени лица.
- (3) поддържат връзка със сигнализиращото лице, като при необходимост изискват допълнителни сведения от него и от трети лица.
- (4) предоставят обратна информация на подателя на сигнала за предприетите действия в срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаването на получаването на сигнала.
- (5) предоставят на лицата, желаещи да подадат сигнал, ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентния национален орган, а когато е уместно - към институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз.

(6) предоставят на засегнатото лице всички събрани доказателства и да му предоставят възможност да направи възражение по тях в 7-дневен срок, при спазване на защитата на сигнализиращото лице

(7) предоставят възможност на засегнатото лице да представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката

(8) в случай че изнесените в сигнала факти бъдат потвърдени:

а) организират предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като за целта могат да изискват съдействието на други лица или звена в структурата на Инвестбанк;

б) предлагат предприемането на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване;

в) насочват сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права;

Глава шеста „Регистър на сигналите“

Чл. 12 (1) Инвестбанк, в качеството си на задължено лице по смисъла на ЗЗЛПСПОИН, създава и поддържа регистър на сигналите за нарушения (Приложение № 2), който не е публичен.

(2) Регистърът съдържа информация за:

1. лицето, което е приело сигнала;
2. датата на подаване на сигнала;
3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;
4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;
5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването е в процеса на обработване на сигнала;
6. информация, която е предоставена като обратна връзка на лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето е;
7. предприетите последващи действия;
8. резултатите от проверката по сигнала;
9. периода на съхраняване на сигнала.

(3) Информацията, вписана в регистъра, се съхранява по начин, който гарантира нейната поверителност и сигурност.

Преходни и заключителни разпоредби

§1 Настоящите правила са приети в изпълнение изискванията на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, обнародван с Държавен вестник бр.11 от 2 Февруари 2023г. и в сила от 04.05.2023 г.

§2 За неуредените от настоящите правила случаи се прилагат разпоредбите на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

§3. Настоящите правила са приети с решение на Управителния съвет на „Инвестбанк“ АД по Протокол №19/19.05.2023 г.